

ОЗЕРА ЯК ОБ'ЄКТИ РЕКРЕАЦІНО-ТУРИСТИЧНОЇ ДІЯЛЬНОСТІ (на прикладі Волинської області)

Каліновський Д. – аспірант кафедри туризму

Волинського національного університету імені Лесі
Українки

Науковий керівник - Ільїн Леонід Володимирович,
кандидат географічних наук, доцент, завідувач
кафедри туризму Волинського національного
університету імені Лесі Українки

Головними передумовами формування оздоровчо-туристських ресурсів є гідромережа, рельєф, клімат, рослинний і тваринний світ. Дуже важливе місце у формуванні рекреаційно-туристичної діяльності займають озера. У Волинській області основна маса туристично-рекреаційних центрів сформована на базі озерно-річкових систем. Більшість озер характеризується унікальною естетичною привабливістю і рекреаційною цінністю, оригінальністю та лікувально-оздоровчою значимістю і є потенційними об'єктами для організації різних видів і форм рекреаційної діяльності.

Загальна кількість озер на території Волинської області становить 235. Їх площа оцінюється у 150,9 км², основна маса водойм - озера площею від 1,01 до 5,0 км² (27,5 %). Об'єм водної маси 235 озер визначений у 943,65 млн.м³ (табл. 1).

Для розвитку певних видів рекреаційної діяльності важливий певний набір морфометричних характеристик водойм і, безумовно, естетична цінність узбереж.

Провідне місце у процесі вивчення озер, як об'єктів оздоровчо-туристичної діяльності займає оцінка рекреаційної придатності акваторії, яка ґрунтується на диференційованому підході, при якому придатність озера для використання у певних видах відпочинку оцінюється за певним набором показників та їх граничних значень, що забезпечують безпеку відпочинку на воді, а також збереження лімносистем в умовах антропогенного впливу [2].

Таблиця 1

Озерний фонд Волинської області(за адміністративними районами) [1]

№. п/п	Адміністративний район	Кількість	%	Площа, га	%	Об'єм, млн.м ³	%
1.	Володимир-Волинський	5	2,1	111,8	0,7	6,85	0,7
2.	Горохівський	-	-	-	-	-	-
3.	Іваничівський	2	0,9	23,68	0,2	2,32	0,2
4.	Камінь-Каширський	17	7,2	402,76	2,7	10,05	1,06
5.	Ківерцівський	6	2,6	15,8	0,2	0,68	0,1
6.	Ковельський	27	11,5	420,22	2,8	10,48	1,1
7.	Локачинський	4	1,7	92,56	0,6	0,65	0,1
8.	Луцький	1	0,4	2,88	0,02	0,4	0,04
9.	Любешівський	13	5,5	1363,3	9,0	52,28	5,5
10.	Любомльський	15	6,4	352,18	2,3	31,13	3,3
11.	Маневицький	20	8,5	207,23	1,4	5,61	0,6
12.	Ратнівський	32	13,6	3763,91	24,9	73,89	7,8
13.	Рожищенський	8	3,4	55,81	0,4	2,37	0,3
14.	Старовижівський	24	10,2	1123,22	7,4	51,22	5,4
15.	Турійський	31	13,2	379,94	2,5	55,32	5,9
16.	Щацький	30	12,8	6778,62	44,9	640,4	67,9
	По області	235		15096,9		943,65	

Одна з головних умов для організації оздоровчого відпочинку й туризму на водоймах є достатня якість води. Якість води характеризується складом і кількістю розчинених солей, умістом біогенних і органічних речовин, величиною прозорості й колірності та ін. Озерно-річкові рекреаційні системи формуються навколо водойм із високоякісною водою, мальовничими берегами і наявністю лікувальних елементів (мінеральні води, лікувальні грязі).

Важливе значення озера мають для організації водно-спортивно-туристських і купально-пляжних видів рекреаційної діяльності. Для кожного виду рекреації є певні вимоги до озер. Так, для водно-вітрильних і веслувальних видів спорту ширина озера повинна становити не менше 0,5 км. Для пляжно-купального виду рекреації найважливіше значення мають якість води (фізико-хімічні характеристики), особливості ландшафтів берегів і

берегової смуги, характеристики пляжної зони.

Значна частина озер регіону є заростаючими старицями, тому непридатні для організації контактних видів рекреаційної діяльності (купання, підводне плавання, водні лижі), але придатні для використання в інших галузях рекреації — рибальство, мисливство.

Для ведення рекреаційно-туристичної діяльності найсприятливішими характеристиками озера є значна площа водного дзеркала (від 0,5 км²) із великою площею мілководдя (глибиною до 2 м) із піщаним типом донних відкладів, проточним (або слабопроточним) водним режимом і невисокою колірністю води. Лімітуючим чинником якості води є санітарно-гігієнічні показники. Водойми не повинні містити плаваючих домішок, а вода — запаху та присмаку. Також важливе значення для купально-пляжних видів рекреації має температурний діапазон води влітку.

Отже, більшість водойм Волинської області характеризуються унікальною естетичною привабливістю і рекреаційною цінністю, оригінальністю і лікувально-оздоровчою значимістю і є потенційними об'єктами для організації різних видів і форм рекреаційної діяльності.

Цікавість до тої чи іншої території, як потенційного об'єкта рекреаційної діяльності пов'язана з потребою оцінювання рекреаційних ресурсів. Для Волинської області озера і їх узбережжя є основними об'єктами рекреаційної діяльності. Переважна більшість озер регіону мають всі передумови для створення на їх базі рекреаційних центрів місцевого, загальнодержавного та міждержавного значення.

Література

1. Ільїн Л.В. Лімнокомплекси Українського Полісся: Монографія: У 2-х т. Т.2: Регіональні особливості та оптимізація / За ред. В.М. Пащенко. - Луцьк: РВВ „Вежа” Волин. нац. ун-ту ім. Лесі Українки, 2008. - 400 с.
2. Шевцова Н.С., Власов Б.П., Зайцев В.М. Рекреационная оценка акватории озер Республики Беларусь на основе целевых показателей // Природ, ресурси. - 2001. – №3. – С. 134–137.